

המניות. אם כי העברה כזו עדיין לא נרשמה אצל רשם החברות. אבל אם התשובה כל כך פשוטה ותמימה — מדוע נבהלו שני שותפיו? מדוע היה צורך להעמיד את התעודה הפועל על הרגליים? מדוע ניתנה הוראה לפתוח בחקירה? אילו היו השלושה אנשי-עסקים פרטיים, לא היה אפילו מקום להציג להם שאלות. אבל הם אנשי-כספים גדולים, העוסקים ב"כספי-ציבור. על כן, כל עסק פרטי שהם עושים חייב לעמוד תחת ביקורת ציבורית.

★ ★ ★
מה גורל הכסף?

השאלה העיקרית, מבחינה ציבורית, היא המתעוררת מפרשת טעפה היא זו: האם כספים של מרבית השכירים בישראל, המרוכזים בקופות הגמל, עזר לבצע עסקאות פרוטיות? לגבי קופה קטנה אחת המצב ברור. זוהי הקופה לעזרה הודית של עובדי יכ"ר

● **שלמה רעף** — מנכ"ל גמול, חברת ההשקעות ההסתדרותית השואבת כסף מקרנות הגמל ומגלגלת מאות מיליוני לירות. רעף, ביחד עם עמיתו, ים-שחור, שייכים לקבוצה מצומצמת של חברים יקרים מאד, הקובעים מדי שנה בשנה את המדיניות הכספית של חברת העובדים. שניהם גם אנשי מפא"י אדוקים, וחברים בוועדת הביצוע של חברת העובדים.

● **משה שמואלי** — פקיד בכיר במחלקת הכספים של יכ"ר-ק"ל.

★ ★ ★
קשרים אישיים
עם עובדות אלה ביד פנה העולם הזה אל השלישייה, כדי להציג בפניהם שאלה פשוטה: תמורת מה קיבלה משגב הדר 25 אחוזים ממניות טעפה (מחצית חלקו של אפשטיין), שערכם 820 אלף ל"י, ותמורת מה קיבל כל אחד מהם שליש מכך, שערכו

שברשותה ליכ"ר-ק"ל, כמובן, עובדה ש"העסקים לפני שותפים את ראשי ההסתדרות: כלום אין זה פגם אסתטי שעובדים ימסרו את רכושם הפרטי לעיבוד לידו חברה בה הם מכהנים בתפקידים חשובים ונכבדים? ה"אם העובדה שפרסטי טעפה שייכים לבוסים של יכ"ר-ק"ל לא תשפיע על מנהלי-העבודה להשקיע בפרדסים אלה יותר עבודה, יותר דשנים, יותר יחס?"

הודה השבוע מיכאל פסחוג, מנהל יכ"ר-ק"ל: "המחשבות על הצד האתי של ה"בעיה העסקית איתנו לפני כשנתיים, והעניין באמת הובא כבר אז לפני ועדת הביקורת של ההסתדרות".

אולם כרגיל, נקברו מסקנות הביקורת.

★ ★ ★
ההשתמשו וההשקיעו

על כל פנים, הצד האתי לא הפריע לטעפה להסתעף ולשגשג. עד כדי כך

ינקרים - מאד

בדיוק 273 אלף ל"י. ים-שחור ורעף לא חיכו אפילו לגמר השאלה, סרקו מיד את השפופרת. ים-שחור

הוא קנה 50 אחוז ממניות טעפה, המורת 762 אלף לירות, ומיד עורר ויכוח בין שלושים השותפים. חלק מהם רצה להשתמש בכסף ולהנהיג ממנו, חלק הציע להשקיע אותו בעסק, למען העתיד.

לכסף הוקמה חברה חדשה בשם אשתולה בע"מ, בה היו שותפים כל השלושים וגם כמה מבני משפחותיהם. וחברה זו קיבלה את הכסף מאפשטיין, כדי להמשיך לשחול ולהסתעף. אבל הקצב לא השביע את רצונו של אפשטיין. הוא רצה להסתעף עוד יותר, גם לעסקים אחרים. השלושים לא הסכימו.

הפרדסים היו עסק טוב, וזה הספיק להם. אפשטיין הציע להם לבסוף: או שהם יקנו את חלקו, או שימכרו לו את חלקם. השלושים החליטו לקנות. המחיר שנקבע: 1,640,000 לירות.

★ ★ ★
החלב הגדול
שלושים, שהחזיקו במחצית טעפה ויבכל אשתולה, הם פקידים. אמנם עשו עסק טוב בפרדסים, אבל בכל זאת נשאלה השאלה: מניין יקחו 1.6 מיליון לירות, כדי לקנות את חלקו של אפשטיין, בחוזה שנעשה בין שני הצדדים, והנמצא עתה בין הניירות שבהם חוקרת המשטרה ב"פויכטוונגר. נאמר באיזה צורה שולם הכסף:

● **כסף בוזומן** בסכום של 300 אלף לירות;

● **קרקע בסביון** בערך של 340 אלף לירות;

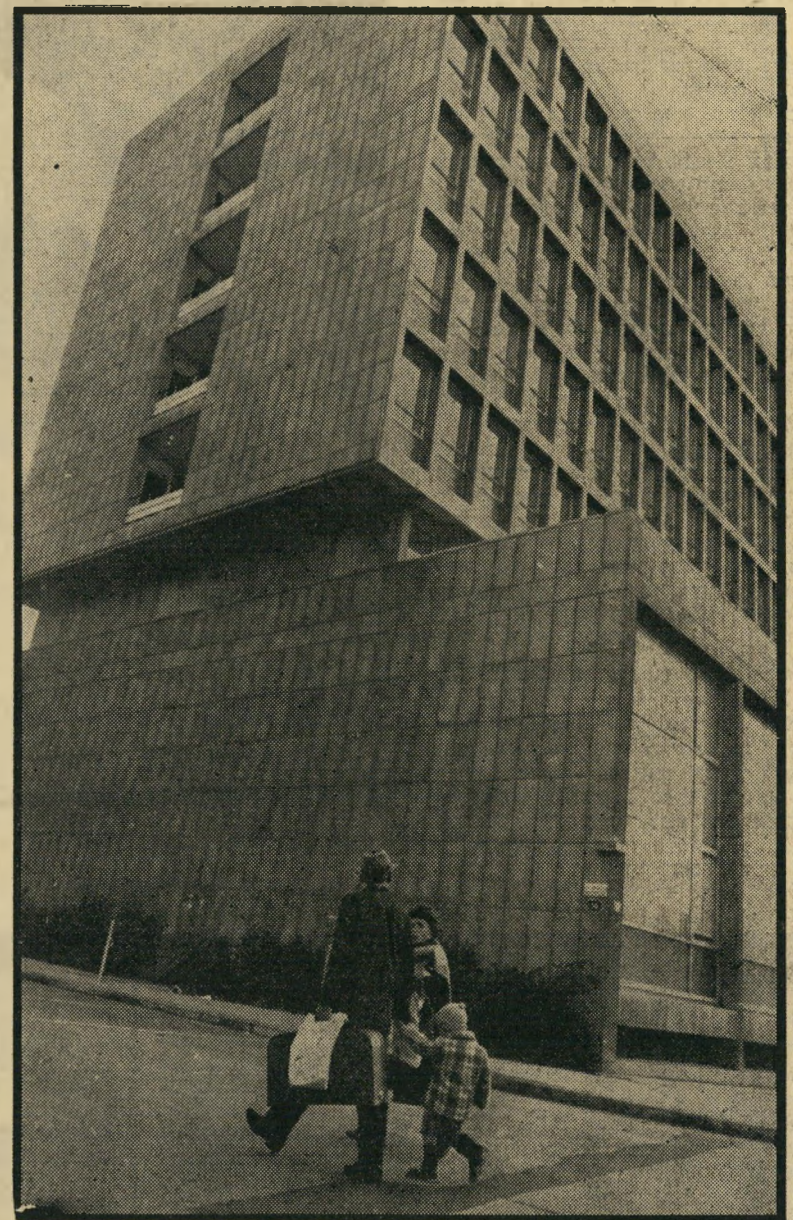
● **עשרה שטרות** בסך 100 אלף לירות כל אחד, שכבודו כבר כרת וכדין, ובכך — בחוזה נאמר איך שולם הכסף, אבל לא מהיכן נלקח. וזוהי התעלומה המרעידה היום את יסודות התעודה הפועל של ההסתדרות. כדאי, לכן, לחזור לרישום המניות של החברה.

אפשטיין מכר 50 אחוז של טעפה את המיזם על כך ניהל אך ורק עם קבוצת השלושים, ואותם שלושים הם שנתנו לו את התמורה. כאשר הגיע מועד פרעונם של השטרות היו הם אלה ששילמו, כי השטרות ניתנו עליהם חברת טעפה בערבות חברת אשתולה.

מניין הביאו השלושים את הכסף? אילו היה זה עניין פשוט וחלקי, היו מניותיו של אפשטיין עוברות לבעלותם של השלושים — או על שמם כבעלי טעפה, או על שמם אשתולה, אך במציאות נעשתה עיסקה מתמיהה, כי קם מחצית ממניותיו של אפשטיין נרשמו על שם אשתולה. החצי השני — וכאן קבור כלב גדול — על שם חברה חדשה — משגב הדר בע"מ — שנסדה במיוחד לצורך העיסקה.

מי הם בעלי המניות בחברה זו, שקיבלה מחצית ממניותיו של אפשטיין מבלי שהוא עצמו קיבל ממנה במישרין שטר, או כסף, או אדמה?

הבעלים הם שלושה: ● **מנחם ים-שחור** — אחד מחמשת המנהלים הבכירים של בנק הפועלים ההסתדרותי, המיועד להתמנות למנכ"ל הבנק, עם פרישת המנהל הנוכחי, אברהם זברסקי.

עובר ושב הבניין המרכזי של בנק הפועלים בשדרות רוטשילד בתל-אביב, מגדולי הבנקים במדינה, שבצמרתו מכהן מנחם ים-שחור. יחד עם עמיתו, ה"ר רעף (משמאל, למעלה), נמצא ים-שחור גם במועצת המנהלים של גמול, ויחד עימו נמצא גם בעסקי הפרדסים. השניים נחשבים בין המצליחים בקאריירות שלהם בהסתדרות.

אפילו הפעיל את קשריו האישיים כדי למנוע פירסום. שמואלי שכב במיטתו חולה, אך היתה לו גירסה תמימה. "לא היה בכל זה משהו של עסק ממשי", השלושה, לפי גירסתו, רק עשו טובה. הם משמשים נאמנים, כדי לעזור בקשרים שלהם לגייס משקיעים, ובכלל כבר העבירו את

לעזרה קטנה לחברים בה — לרכישת דירה, ליציאה לנופש, לטיפול רפואי. אך עשרות אלפי לירות ניתנו כהלואה לאנשי טעפה ואשתולה, כדי לשרת את העסקים הפרטיים שלהם. קבוצת השלושים לא היה קשה לשכנע את הנהלת הקופה שתיתן להם הלוואות

"לא יודע!" ענה ה"ר שלר מה רעף, הדורר הלבוש, כשנואל על עסקים ומניות פרטיות.

כאלה, שכן בהנהלת הקופה ישבו אנשים הנימנים על השלושים עצמם. כמו איסר פיקרסקי, למשל. הוא היה גם בהנהלת הקופה, גם בהנהלת טעפה וגם בהנהלת אשתולה. או קלרה רונגיל, הידועה בכינוי החיבה "הדודה". גם היא כיהנה בשלוש הכהונות האלה גם יחד. יתכן גם שבגלל פעילותה הרבה אמרה השבוע לכתב העולם הזה: "אין לי מה לומר! אפילו בטלפון לא אדבר!"

לפני למעלה משנה הגיעו הלחישות והרכילויות ביכ"ר לשיא. ריגנו על ההלואות האלה. או נבחרה הנהלה חדשה לקופת ה"עזרה ההודית. הנהלה זו מצאה, בשעה ש"ניכנסה לתפקיד, כי קבוצת השלושים היתה חייבת באותה עת כ-60 אלף לירות. הפעל או לחץ עליהם, והם חתמו על שטרות ליכסוי החוב.

רכושה של טעפה מעורך היום בסכום הגיע בין 5 ל-6 מיליון לירות; טעפה קשורה באשתולה ובמשגב הדר; אנשיה לקחו הלוואות מן הקופה לעזרה הודית, הקשורה בעצמה לקרן הגימלאות המרכזית, הקשורה לגמול אשר בהנהלת רעף; הוא עצמו מבצעי משגב הדר, והוא עשה גם עיסקה כספית עם בנק פויכטוונגר, שהיה בהנהלת אפשטיין, כפי שגילה העולם הזה בכתבה על פויכטוונגר וההסתדרות מלפני שבועיים; במשגב הדר נמצא גם ים-שחור מבנק הפועלים, המכהן גם במועצת המנהלים של גמול, יחד עם רעף; שניים אלה, כמו חברים בצמרת ההסתדרות, מטיפים השכם והערב לשכירים בישראל צימצום, צנע, מיתון והידוק החגורה. כל אלה הן עובדות.

לכן חייבת ההסתדרות לחקור את הפרשה עד תום. יותר מזה: היא חייבת לפרסם ברבים את מימצאי החקירה. כי העניין אינו נוגע רק לקומץ עסקנים. הוא נוגע לרובות השכירים בישראל, ש"חלק מכספם מנוכה אוטומטית כדי לצבור את קרנות ההסתדרות הענקיות. הם זכאים לדעת מה גורל כספם.